

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
EVGENI TANCHEV IŠVADA,
pateikta 2020 m. spalio 29 d.¹

Byla C-389/19 P

**Europos Komisija
prieš**

Švedijos Karalystę

„Apeliacinis skundas – Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 (toliau – REACH reglamentas) – 56, 58 ir 60 straipsniai – Autorizacija – Labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos – Komisijos sprendimas, kuriuo leidžiama naudoti geltonąjį švino sulfochromatą ir raudonąjį švino chromato molibdato sulfatą – Vertinimas, ar nėra tinkamų alternatyvų – Ieškinys dėl panaikinimo – Padarinių palikimas galioti“

I. Įvadas

1. Šiuo apeliaciniu skundu Europos Komisija Teisingumo Teismo prašo panaikinti 2019 m. kovo 7 d. Sprendimą *Švedija / Komisija* (T-837/16, EU:T:2019:144; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Bendrasis Teismas panaikino 2016 m. rugsėjo 7 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą C(2016) 5644 *final* dėl leidimo naudoti geltonąjį švino sulfochromatą ir raudonąjį švino chromato molibdato sulfatą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (toliau – ginčijamas sprendimas) ir atmetė Komisijos prašymą palikti galioti to sprendimo padarinius, kol jis bus pakeistas nauju sprendimu.

2. 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančiame Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančiame Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančiame Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB² (toliau – REACH reglamentas), nustatyta autorizacijos dėl labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų suteikimo tvarka dėl jų keliamos rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai. Apskritai pagal šią tvarką, kai tokia cheminė medžiaga įtraukiama į šio reglamento XIV priedą, po tam tikros datos jos negalima naudoti arba tiekti rinkai be Komisijos suteiktos specialios autorizacijos.

¹ Originalo kalba: anglų.

² OL L 396, 2006, p. 1; klaidų ištaisymai OL L 136, 2007, p. 3, OL L 141, 2008, p. 22, OL L 36, 2009, p. 84.

3. Taigi, šioje byloje Teisingumo Teismas turi galimybę pirmą kartą priimti sprendimą dėl to, kokioms sąlygoms esant Komisija gali pagal REACH reglamento 60 straipsnį suteikti autorizaciją dėl labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos, įtrauktos į šio reglamento XIV priedą³. Pagrindinis šioje byloje keliamas klausimas susijęs su Komisijos atliktu įvertinimu dėl to, ar nėra tinkamų alternatyvų – tai yra vienas iš pagrindinių reikalavimų, kuriuos įvykdžius suteikiama autorizacija pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Jeigu Teisingumo Teismas patvirtintų ginčijamo sprendimo panaikinimą, šioje byloje taip pat kiltų naujas klausimas dėl to, ar reikia palikti galioti jo padarinius tol, kol Komisija priims naują sprendimą, atsižvelgiant į REACH reglamento 56 ir 58 straipsniuose įtvirtintas pereinamojo laikotarpio nuostatas.

II. Teisinis pagrindas

4. REACH reglamento VII antraštinėje dalyje „Autorizacija“ yra 1 skyrius „Reikalavimas gauti autorizaciją“ ir 2 skyrius „Autorizacijos suteikimas“. 1 skyriuje, be kitų, yra 56 ir 58 straipsniai. 2 skyriuje, be kitų, yra šio reglamento 60 straipsnis.

5. REACH reglamento 56 straipsnyje „Bendrosios nuostatos“ nurodyta:

„1. Gamintojas, importuotojas ar tolesnis naudotojas netiekia rinkai naudoti skirtos cheminės medžiagos arba pats jos nenaudoja, jei ši cheminė medžiaga įtraukta į XIV priedą, nebent:

a) pagal 60–64 straipsnius buvo autorizuotas (-i) šios cheminės medžiagos – atskiros ar esančios mišinio sudėtyje, naudojimo arba jos įtraukimo į gaminio sudėtį būdas (-ai), kuriam (-iems) ji tiekama rinkai arba kuriuo (-iais) jis pats ją naudoja;

<...>

d) 58 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nurodytas terminas jau suėjo, ir jis pateikė paraišką likus 18 mėnesių iki tos datos, tačiau sprendimas dėl paraiškos autorizacijai gauti nebuvo priimtas;

<...>

<...>“

6. REACH reglamento 58 straipsnyje „Cheminių medžiagų įtraukimas į XIV priedą“ nustatyta:

„1. Sprendimas įtraukti 57 straipsnyje nurodytas chemines medžiagas į XIV priedą priimamas 133 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka. Jame kiekvienos cheminės medžiagos atveju nurodoma:

<...>

(c) pereinamojo laikotarpio priemonės:

(i) data (-os), nuo kurios (-ių) draudžiama tiekti cheminę medžiagą rinkai arba ją naudoti, jei nėra suteikta autorizacija (toliau – saulėlydžio terminas); nustatant šį terminą reikėtų atsižvelgti, kai tai tinka, į konkretų gamybos ciklą, susijusį su tuo naudojimo būdu;

3 Teisingumo Teisme nagrinėjama dar viena byla, kurioje keliami panašūs, nors ne tapatūs, klausimai, susiję, be kita ko, su Komisijos atliktu alternatyvų vertinimu po to, kai Komisija atmetė prašymą atlikti sprendimo dėl autorizacijos vidaus peržiūrą; žr. bylą *ClientEarth / Komisija*, C-458/19 P (taip pat žr. šios išvados 92 ir 93 punktus). Be to, Bendrasis Teismas nagrinėja bylą, susijusią su Komisijos atmetu prašymu vidaus tvarka peržiūrėti ginčijamą sprendimą; žr. bylą *ClientEarth ir kt. / Komisija*, T-436/17.

- (ii) ne mažiau kaip 18 mėnesių už pabaigos terminą (-us) ankstesnę data (-os), iki kurios turi būti gautos paraiškos, jei pareiškėjas ketina toliau naudoti cheminę medžiagą arba tiekti ją rinkai tam tikriems naudojimui būdams pasibaigus saulėlydžio terminui (-ams); tokie tęstiniai naudojimo būdai leidžiami pasibaigus pabaigos terminui tol, kol bus priimtas sprendimas dėl paraiškos autorizacijai gauti;

<...>“

7. REACH reglamento 60 straipsnio „Autorizacijos suteikimas“ 4 ir 5 dalyse nustatyta:

„4. Jei autorizacijos negalima suteikti pagal 2 dalį, ar cheminių medžiagų, nurodytų 3 dalyje, atveju, ji gali būti suteikiama tik įrodžius, kad socialinė ir ekonominė nauda nusveria riziką žmonių sveikatai ar aplinkai, kylančią dėl cheminės medžiagos naudojimo, ir jei nėra tinkamų alternatyvių cheminių medžiagų ar technologijų. Šis sprendimas priimamas apsvarsčius visus šiuos aspektus ir atsižvelgiant į Rizikos vertinimo komiteto bei Socialinės ir ekonominės analizės komiteto nuomones, kaip nustatyta 64 straipsnio 4 dalies a ir b punktuose:

- a) riziką, kylančią naudojant cheminę medžiagą, įskaitant ir siūlomų rizikos valdymo priemonių tinkamumą ir veiksmingumą;
- b) cheminės medžiagos naudojimo teikiamą socialinę ir ekonominę naudą bei socialines ir ekonomines pasekmes, atsirandančias atsisakius suteikti autorizaciją, kurias įrodo pareiškėjas ar kitos suinteresuotos šalys;
- c) pareiškėjo pateiktą alternatyvų analizę pagal 62 straipsnio 4 dalies e punktą arba pareiškėjo pateiktą bet kokį pakeitimo planą pagal 62 straipsnio 4 dalies f punktą ir trečiosios šalies pateiktus pasiūlymus pagal 64 straipsnio 2 dalį;
- d) turimą informaciją apie riziką žmonių sveikatai ar aplinkai, kylančią dėl alternatyvių cheminių medžiagų ar technologijų.

5. Vertindama, ar tinkamos alternatyvios medžiagos arba technologijos yra prieinamos, Komisija atsižvelgia į visus svarbius aspektus, įskaitant:

- a) ar perėjimas prie alternatyvų naudojimo sumažins bendrą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, atsižvelgiant į rizikos valdymo priemonių tinkamumą ir veiksmingumą;
- b) alternatyvų techninį ir ekonominį įgyvendinamumą pareiškėjui.“

III. Bylos faktinės aplinkybės

8. Bylos faktinės aplinkybės, nurodytas skundžiamo sprendimo 1–30 punktuose, šioje byloje galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau. Prieš pradėdant nagrinėti faktines aplinkybes, dėl kurių buvo pradėtas procesas Bendrajame Teisme (B skirsnis), būtina pateikti tam tikras pirmines pastabas dėl REACH reglamento ir autorizacijos tvarkos (A skirsnis).

A. REACH reglamentas ir autorizacijos tvarka

9. REACH reglamentas yra pagrindinė teisinė priemonė, kuria Sąjungoje reglamentuojamos cheminės medžiagos. Kaip yra pripažinęs Teisingumo Teismas, pagal šio reglamento 1 straipsnio 1 dalį juo siekiama užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, skatinant alternatyvius medžiagų keliamo pavojaus vertinimo metodus ir laisvą prekybą medžiagomis vidaus rinkoje, gerinant

konkurencingumą ir inovacijas⁴.

10. Visų pirma, kaip aiškiai nurodyta, be kita ko, REACH reglamento 69 ir 70 konstatuojamosiose dalyse, šiame reglamente skiriama ypač daug dėmesio labai didelį susirūpinimą keliančioms cheminėms medžiagoms. Šioms medžiagoms iš tikrųjų taikoma autorizacijos tvarka, nustatyta REACH reglamento VII antraštinėje dalyje. Iš minėto reglamento 55 straipsnio matyti, kad šios tvarkos tikslas – „užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą, tuo pačiu tinkamai kontroliuojant didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų riziką ir palaipsniui pakeičiant šias chemines medžiagas tinkamomis alternatyviomis cheminėmis medžiagomis ar technologijomis, kai tai racionalu ekonominiu ir techniniu požiūriu“⁵.

11. Autorizacijos tvarka sudaryta iš trijų etapų⁶. Pirmas etapas yra labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų nustatymas remiantis REACH reglamento 57 straipsnyje nurodytais kriterijais. Antras etapas yra šių medžiagų įtraukimas į medžiagų, kurių autorizacija reikalinga, sąrašą, pateiktą šio reglamento XIV priede. Trečias etapas (jame yra šioje byloje aptariama situacija) susijęs su procedūra, po kurios labai didelį susirūpinimą kelianti medžiaga gali būti autorizuota⁷.

12. Taigi pagal REACH reglamento 56 ir 58 straipsnius gamintojai, importuotojai arba tolesni naudotojai negali naudoti arba tiekti rinkai naudoti į šio reglamento XIV priedą įtrauktos labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos po nustatytos datos (toliau – pabaigos terminas), nebent tam tikras naudojimo būdas buvo autorizuotas arba taikomi tam tikri apribojimai, įskaitant atvejus, kai autorizacijos paraiška buvo pateikta iki dėl tos medžiagos nurodytos „vėliausios paraiškos pateikimo datos“, tačiau Komisija dar nepriėmė sprendimo⁸.

13. Gamintojai ir importuotojai gali teikti paraiškas gauti autorizaciją dėl cheminės medžiagos naudojimo savo reikmėms ir pardavimo, taip pat dėl galimybės ją naudoti tolesniems naudotojams⁹. Nors šios paraiškos teikiamos Europos cheminių medžiagų agentūrai (toliau – ECHA)¹⁰, įsteigtai pagal šį reglamentą siekiant padėti administruoti jo nuostatas, sprendimą priima Komisija¹¹. Sprendimuose dėl autorizacijos nurodoma, be kita ko, naudojimo būdas (-ai), kuriam (-iems) suteikiama autorizacija, autorizacijos peržiūros laikotarpis ir autorizacijos suteikimo sąlygos¹².

14. Svarbu tai, kad REACH reglamento 60 straipsnyje nustatyti du galimi būdai, kuriais Komisija gali suteikti autorizaciją: pirma, REACH reglamento 60 straipsnio 2 dalyje nustatytas tinkamos kontrolės būdas, taikomas, kai cheminės medžiagos naudojimo keliama rizika tinkamai kontroliuojama; ir, antra, šioje byloje nagrinėjamas REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje nustatytas socialinis ir ekonominis būdas, kuris taikomas, tik kai yra įvykdytos dvi kumuliacinės sąlygos: i) socialinė ir ekonominė nauda nusveria riziką žmonių sveikatai ar aplinkai, kylančią dėl cheminės medžiagos naudojimo; ir ii) nėra tinkamų alternatyvių cheminių medžiagų ar technologijų¹³.

4 Žr., pavyzdžiui, 2017 m. kovo 15 d. Sprendimą *Polynt / ECHA* (C-323/15 P, EU:C:2017:207, 20 punktas).

5 Žr., pavyzdžiui, 2017 m. spalio 25 d. Sprendimą *PPG ir SNF / ECHA* (C-650/15 P, EU:C:2017:802, 55 punktas).

6 Šis klausimas išsamiai aptartas, pavyzdžiui, Herbatschek, N. ir kt., „The REACH Programmes and Procedures“, in Bergkamp, L. (ed.), *The European Union REACH Regulation for Chemicals: Law and Practice*, Oxford University Press, 2013, p. 83–170, p. 133–146.

7 Žr., pavyzdžiui, 2017 m. spalio 25 d. Sprendimą *PPG ir SNF / ECHA* (C-650/15 P, EU:C:2017:802, 56 punktas).

8 Žr. REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies a ir d punktus ir 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunktį.

9 Žr. REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies e punktą, 2 dalį, 62 straipsnio 2 ir 3 dalis.

10 Žr. REACH reglamento 62 straipsnio 1 dalį.

11 Žr. REACH reglamento 60 straipsnio 1 dalį.

12 Žr. REACH reglamento 60 straipsnio 8 ir 9 dalis, 61 straipsnį ir 72 konstatuojamąją dalį.

13 Taip pat žr. REACH reglamento 22 ir 69 konstatuojamąsias dalis.

15. REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje Komisijai nurodyta sprendimą priimti apsvarsčius keletą aspektų, be kita ko, įskaitant pareiškėjo pateiktą alternatyvų analizę¹⁴ ir visą trečiųjų šalių per šią procedūrą pateiktą informaciją kartu su Rizikos vertinimo komiteto ir Socialinės ir ekonominės analizės komiteto nuomonėmis. Toliau REACH reglamento 60 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad vertindama, ar tinkamos alternatyvios medžiagos arba technologijos yra prieinamos, Komisija turi atsižvelgti į visus svarbius aspektus, įskaitant, pirma, tai, ar perėjimas prie alternatyvų naudojimo sumažins bendrą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, ir, antra, alternatyvų techninį ir ekonominį įgyvendinamumą pareiškėjui.

16. Komisija sprendimą dėl to priima REACH reglamento 64 straipsnyje nustatyta tvarka. Pagal to reglamento 64 straipsnio 2 dalį tam visų pirma vykdomos viešos konsultacijos, per kurias trečiosios šalys gali pateikti informaciją apie alternatyvias chemines medžiagas arba technologijas. Pagal REACH reglamento 64 straipsnio 3 ir 4 dalis Rizikos vertinimo komitetas (toliau – RVK) ir Socialinės ir ekonominės analizės komitetas (toliau – SEAK), kurie yra įvairias užduotis atliekantys ECHA subjektai¹⁵, turi pateikti nuomones apie paraiškos atitinkamus aspektus, tarp kurių, kiek tai susiję su SEAK, yra galimos alternatyvos. Pagal REACH reglamento 64 straipsnio 8 dalį Komisija per tris mėnesius po šių nuomonių gavimo parengia sprendimo projektą ir priima galutinį sprendimą laikydama si taikytinos komitologijos procedūros¹⁶.

B. Aplinkybės, dėl kurių pradėtas procesas Bendrajame Teisme

17. Geltonasis švino sulfochromatas (*C. I. Pigment Yellow 34*) ir raudonasis švino chromato molibdato sulfatas (*C. I. Pigment Red 104*) (toliau kartu – nagrinėjamos medžiagos) yra iš švino ir chromo VI sudarytos medžiagos. Dėl savo patvarumo, ryškios spalvos ir žvilgesio jos naudojamos, be kita ko, lakų ir dažų (pavyzdžiui, skirtų geležies ir plieno tiltams bei konstrukcijoms) sudėtyje tais atvejais, kai dažoma siekiant atkreipti dėmesį (pavyzdžiui, ant įspėjamųjų ženklų), ir geltonai ženklinant kelius.

18. Reglamentu Nr. 125/2012¹⁷ nagrinėjamos medžiagos dėl jų kancerogeninių savybių ir toksinio poveikio žmonių reprodukcijai buvo įtrauktos į REACH reglamento XIV priede pateiktą labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų sąrašą. Todėl, norint jas naudoti arba tiekti rinkai po 2015 m. gegužės 21 d. (pabaigos termino), reikėjo gauti autorizaciją; galutinis paraiškos pateikimo terminas buvo 2013 m. lapkričio 21 d.

19. 2013 m. lapkričio 19 d. *DCC Maastricht BV* (toliau – *DCC Maastricht* arba pareiškėja)¹⁸, kuri tiekia nagrinėjamas medžiagas maždaug 100 tolesnių naudotojų Sąjungoje, pateikė paraišką gauti autorizaciją (toliau – paraiška gauti autorizaciją), kad galėtų tiekti šias medžiagas rinkai tam, kad jos būtų naudojamos šiais abiem cheminėms medžiagoms identiškais šešiais būdais:

- pigmento miltelių platinimas ir jų įmaišymas pramoninėje aplinkoje į tirpiklinius dažus, neskirtus naudoti vartotojams (toliau – pirmasis naudojimo būdas),
- pramoninio metalo paviršių dengimas dažais (pvz., įrenginių, transporto priemonių, statinių, ženklų, kelių įrengimų, ričių dengimas ir t. t.) (toliau – antrasis naudojimo būdas),

¹⁴ Pagal REACH reglamento 62 straipsnio 4 dalies e punktą paraiškoje gauti autorizaciją turi būti pateikta, be kita ko, alternatyvų analizė, kurioje apsvaustoma jų rizika ir techninis bei ekonominis pakeitimo įgyvendinamumas.

¹⁵ Žr. visų pirma REACH reglamento 76 straipsnio 1 dalies c ir d punktus, 77 straipsnio 3 dalį ir 85 straipsnį.

¹⁶ Taip pat žr. REACH reglamento 83 konstatuojamąją dalį.

¹⁷ Žr. 2012 m. vasario 14 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 125/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento Nr. 1907/2006 XIV priedas (OL L 41, 2012, p. 1), 6 ir 7 konstatuojamąsias dalis; priedo įrašai Nr. 11 ir 12.

¹⁸ Kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 5 punkte, *DCC Maastricht* yra vienintelė Sąjungai nepriklausančios šalies (Kanados) nagrinėjamų medžiagų gamintojo atstovė, kaip tai suprantama pagal REACH reglamento 8 straipsnį, todėl ji atstovauja šiam gamintojui registruojant jo chemines medžiagas pagal tą reglamentą.

- profesionalus (neskirtas naudoti vartotojams) metalo paviršių dengimas dažais (pvz., įrenginių, transporto priemonių, statinių, ženklų, kelių įrengimų ir t. t.) arba kelių ženklavimas (toliau – trečiasis naudojimo būdas),
- pigmento miltelių platinimas ir jų įmaišymas pramoninėje aplinkoje į skystus arba kietus premiksus dažant iš plastiko pagamintus ar plastiką dengtus gaminius, neskirtus naudoti vartotojams (toliau – ketvirtasis naudojimo būdas),
- skystų ar kietų premiksų ir ruošinių, kurių sudėtyje yra pigmentų, pramoninis naudojimas dažant iš plastiko pagamintus ar plastiką dengtus gaminius, neskirtus naudoti vartotojams (toliau – penktasis naudojimo būdas), ir
- skystų ar kietų premiksų ir ruošinių, kurių sudėtyje yra pigmentų, profesionalus naudojimas įrengiant kelio ženklus iš termoplastiko (toliau – šeštasis naudojimo būdas).

20. Per viešas konsultacijas, surengtas pagal REACH reglamento 64 straipsnio 2 dalį, gamintojai, nagrinėjamų medžiagų tolesni naudotojai, sektoriaus organizacijos, valstybės narės ir nevyriausybinės organizacijos pateikė nuomones dėl paraiškos gauti autorizaciją. Be kita ko, šie tolesni naudotojai nurodė, kad galimos alternatyvios cheminės medžiagos nesuteikia tokios pat naudos ir daugeliu atvejų yra brangesnės. O dažų ir dangų pramonės sektoriaus atstovai nurodė, kad yra saugesnių ir tinkamesnių alternatyvių cheminių medžiagų, kurios galėtų būti naudojamos už pagrįstą kainą. *DCC Maastricht* atsakė, kad kai kurioms įmonėms nagrinėjamos cheminės medžiagos reikalingos specifiniams produktams, skirtiems tam tikroms nišinėms reikmėms, gaminti.

21. 2014 m. gruodžio 11 d. RVK ir SEAK priėmė 12 konsoliduotų nuomonių dėl kiekvieno iš šių dviejų nagrinėjamų cheminių medžiagų šešių naudojimo būdų. Nuomonėse SEAK „patvirtino, kad, atsižvelgiant į technines ir ekonomines įgyvendinimo galimybes, pareiškėjai nėra tinkamų alternatyvų“.

22. Per 2015 m. liepos 7 ir 8 d., 2015 m. rugsėjo 22 ir 23 d., 2016 m. vasario 3 ir 4 d. ir 2016 m. liepos 6 ir 7 d. posėdžius paraišką gauti autorizaciją išnagrinėjo pagal REACH reglamento 133 straipsnį įsteigtas komitologijos komitetas (toliau – REACH komitetas). Be kita ko, dvi valstybės narės ir Norvegijos Karalystė nurodė, kad nagrinėjamos medžiagos nenaudojamos ženklavimą kelių geltona spalva, o vienoje iš tų valstybių narių toks naudojimas buvo uždraustas prieš 20 metų. Galiausiai REACH komitetas pateikė teigiamą nuomonę dėl Komisijos sprendimo projekto; 23 valstybės narės balsavo už projektą, trys valstybės narės, tarp kurių buvo ir Švedijos Karalystė, balsavo prieš ir dvi valstybės narės susilaikė.

23. 2016 m. rugsėjo 7 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Šiuo sprendimu ji, remdamasi REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalimi, suteikė *DCC Maastricht* autorizaciją naudoti nagrinėjamas chemines medžiagas šešiais paraiškoje nurodytais būdais su tam tikromis sąlygomis ir apribojimais (toliau – autorizacija).

24. Ginčijamo sprendimo 8 ir 9 konstatuojamosiose dalyse Komisija nurodė, jog dėl to, kad „sudėtinga visiškai įrodyti, kad nėra techniškai įgyvendinamų alternatyvų dėl visų minėtų naudojimo būdų“, autorizacija turi būti peržiūrima anksčiau, nei tai rekomenduoja daryti SEAK. Be to, to sprendimo 9 konstatuojamojoje dalyje ji pažymėjo, kad pasikeitus informacija su valstybėmis narėmis matyti, kad nagrinėjamos medžiagos kelių ženklavimo sektoriuje kai kuriose valstybėse narėse pakeistos kitomis arba uždraustos, o kitose – ne. Taigi, Komisijos teigimu, dėl pirmojo, antrojo, ketvirtojo ir penktojo naudojimo būdų tikslinga nustatyti 7, o ne 12 metų peržiūros laikotarpį, o dėl trečiojo ir šeštojo naudojimo būdų – 4, o ne 7 metų laikotarpį.

25. Ginčijamo sprendimo 12 konstatuojamojoje dalyje Komisija nurodė:

„Atsižvelgiant į tai, kad sudėtinga visiškai įrodyti, jog nėra techniškai įgyvendinamų alternatyvų dėl visų paraiškoje nurodytų naudojimo būdų, reikia iškart sukonkretinti naudojimo būdus, dėl kurių suteikiama autorizacija, kiek tai susiję su techniškai reikalaujamu pigmentų premiksų, dažų ir ruošinių, kurių sudėtyje yra pigmentų, ir gaminių, kuriuose jų yra, efektyvumu, kuri suteikia šios dvi cheminės medžiagos ir kuris negali būti išgaunamas naudojant kitas tinkamas alternatyvias medžiagas arba technologijas, kad ir kokios jos būtų. Todėl autorizacija turėtų būti susiejama su sąlyga, kad autorizacijos turėtoja pateiktų ataskaitą apie alternatyvų tinkamumą ir jų prieinamumą tolesniems naudotojams ir, remdamasi šia ataskaita, patikslintų naudojimo būdų, dėl kurių suteikta autorizacija, aprašymą.“

26. Ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse Komisija leido naudoti paraiškoje nurodytas nagrinėjamas medžiagas šešiais paraiškoje nurodytais būdais „su sąlyga, kad premiksų, dažų ir ruošinių, kurių sudėtyje yra [nagrinėjamų medžiagų], arba gatavų gaminių, kuriuose jų yra, technologinis efektyvumas funkcionalumo, spalvos intensyvumo, nepermatomumo (galėjimo paslėpti), pasiskirstymo, atsparumo oro sąlygoms, karščiui ar vandeniui aspektais arba kelių šių aplinkybių poveikio aspektu techniškai gali būti pasiektas tik naudojant šias medžiagas ir kad šis technologinis efektyvumas būtinas jas naudojant pagal numatytą paskirtį“.

27. Pagal ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d punktą autorizacija susieta su sąlyga, kad autorizacijos turėtojos tolesni naudotojai iki 2017 m. birželio 30 d. turėjo pateikti ECHA informaciją apie alternatyvų tinkamumą ir jų prieinamumą naudoti ir išsamiai pagrįsti būtinybę naudoti nagrinėjamas medžiagas.

28. Ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalies e punkte nurodyta, kad autorizacija suteikta su sąlyga, pagal kurią autorizacijos turėtoja turėjo iki 2017 m. gruodžio 31 d. pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje būtų pateikta šio sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyta informacija. Toje ataskaitoje autorizacijos turėtoja privalėjo patikslinti naudojimo būdų, dėl kurių suteikta autorizacija, aprašymą remdamasi tolesnių naudotojų pateikta informacija apie alternatyvas.

29. Galiausiai pagal ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punktą atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos prašymu tolesni naudotojai turi nurodyti priežastis, dėl kurių taikomos 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos sąlygos, ir tai, kodėl numatytam naudojimui būtini tam tikri efektyvumo parametrai.

IV. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

30. 2016 m. lapkričio 28 d. Švedijos Karalystė Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

31. Komisija prašė ieškinį atmesti. Ji Bendrojo Teismo taip pat prašė tuo atveju, jeigu ginčijamas sprendimas būtų panaikintas, palikti galioti jo padarinius, kol jis bus pakeistas nauju sprendimu.

32. 2017 m. kovo 24 d. ir gegužės 3 d. nutartimis Bendrojo Teismo penktosios kolegijos pirmininkas patenkino Danijos Karalystės, Suomijos Respublikos ir Europos Parlamento prašymus leisti įstoti į bylą palaikyti Švedijos Karalystės reikalavimų. Be to, 2017 m. liepos 20 d. nutartimi ECHA buvo leista įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.

33. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas pripažino pagrįsta Švedijos Karalystės nurodyto ieškinio pirmojo pagrindo antrą dalį, grindžiamą tuo, kad Komisija pažeidė REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, kai suteikė autorizaciją, nors nebuvo tinkamai nustatyta, kad nėra nagrinėjamų medžiagų alternatyvų, tinkamų naudoti paraiškoje gauti autorizaciją nurodytais būdais, ir panaikino ginčijamą

sprendimą (skundžiamo sprendimo 57–106 punktai)¹⁹.

34. Bendrasis Teismas taip pat atmetė Komisijos prašymą palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, kol jis bus pakeistas nauju sprendimu (skundžiamo sprendimo 107–112 punktai).

V. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

35. Šiuo 2019 m. gegužės 20 d. pateiktu apeliaciniu skundu Komisija Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamą sprendimą, atmesti Švedijos Karalystės ieškinį ir priteisti iš Švedijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas. Subsidiariai Komisija Teisingumo Teismo prašo grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo, atidėti bylinėjimosi pirmojoje ir apeliacinėje instancijose išlaidų klausimo nagrinėjimą ir palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius.

36. ECHA, kuri įstojo į bylą pirmojoje instancijoje palaikyti Komisijos reikalavimų, ir toliau palaiko jos reikalavimus.

37. Švedijos Karalystė Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

38. Danijos Karalystė, Suomijos Respublika ir Parlamentas, pirmojoje instancijoje palaikyti Švedijos Karalystės reikalavimų įstojusios į bylą šalys, palaiko Švedijos Karalystės reikalavimus.

39. 2019 m. lapkričio 21 d. nutartimi²⁰ Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas patenkino Komisijos prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, skirtas skundžiamo sprendimo vykdymui sustabdyti, kol bus išnagrinėtas dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas.

40. 2020 m. liepos 7 d. įvyko teismo posėdis, per kurį buvo išklaudyta Danijos Karalystė, Švedijos Karalystė, Parlamentas, Komisija ir ECHA.

VI. Analizė

41. Komisija apeliacinį skundą grindžia keturiais pagrindais. Pirmasis pagrindas grindžiamas klaidingu reikalavimų įrodyti, kad nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, vertinimu. Antrasis pagrindas grindžiamas tuo, kad nebuvo išnagrinėta Komisijos diskrecija nustatyti alternatyvų techninio įgyvendinamumo nulinę ribą pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Trečiasis pagrindas grindžiamas klaidingu REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies taikymu, kiek tai susiję su ginčijamame sprendime nurodyta autorizacijos daline taikymo sritimi ir sąlygomis. Ketvirtasis pagrindas grindžiamas klaidingu prašymo palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius vertinimu.

42. Dėl toliau nurodytų priežasčių manau, kad apeliacinio skundo pirmasis, antrasis ir trečiasis pagrindai yra nepagrįsti, o ketvirtasis pagrindas – pagrįstas. Mano nuomone, šiomis aplinkybėmis reikia panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą ir Teisingumo Teismas turi palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, kol jis bus pakeistas nauju sprendimu.

¹⁹ Bendrasis Teismas nusprendė, kad būtina išnagrinėti kitus byloje pateiktus argumentus ir pagrindus (skundžiamo sprendimo 46, 47 ir 106 punktai).

²⁰ Nutartis *Komisija / Švedija* (C-389/19 P-R, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:1007). Taip pat žr. šios išvados 35 išnašą ir su ja susijusį tekstą.

A. Apeliacinio skundo pirmasis pagrindas (grindžiamas įrodymams keliamais reikalavimais, taikomais nesant tinkamų alternatyvų)

1. Šalių argumentų santrauka

43. Pateikdama apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą Komisija, apskritai palaikoma ECHA, iš esmės teigia, kad skundžiamo sprendimo 79, 81, 85, 86, 90 ir 101 punktuose Bendrasis Teismas padarė akivaizdžią teisės klaidą, susijusią su įrodymams keliamais reikalavimais, taikomais nesant tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį.

44. Pirma, Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas nustatė neįmanomus įrodinėjimo reikalavimus, pagal kuriuos paraišką gauti autorizaciją pateikęs asmuo ir Komisija turi išsklaidyti visas mokslinio pobūdžio abejones, kad įrodytų, jog nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Jos nuomone, alternatyvų vertinimas reiškia mokslinį vertinimą, kuriam iš esmės būdingi neaiškumai, todėl, jeigu būtų reikalaujama pašalinti visus tokius neaiškumus, tai būtų *probatio diabolica* (t. y. teisinis reikalavimas pateikti įrodymus, kurių neįmanoma gauti).

45. Antra, Komisija kritikuoja Bendrojo Teismo išvadą, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną buvo likę didelių neaiškumų dėl to, ar nėra tinkamų alternatyvų. Ji tvirtina, kad pateikti įrodymai, įskaitant neaiškumus, rodo, kad alternatyvų technologinio efektyvumo lygis nesiekė nagrinėjamų medžiagų technologinio efektyvumo lygio. Todėl, remdamasi nulinės ribos taikymu technologinio efektyvumo paradimui, ji turėjo teisę padaryti išvadą, kad alternatyvos nebuvo techniškai įgyvendinamos ir todėl jos buvo netinkamos naudoti būdais, dėl kurių suteikta autorizacija.

46. Šiuo klausimu Komisija per teismo posėdį pažymėjo, kad jos argumentas dėl nulinės ribos taikymo alternatyvų techniniam įgyvendinamumui yra priimtinas, nes tai yra teisės klausimas, susijęs su Komisijos atliktu alternatyvų vertinimu pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, ir šis argumentas nėra naujas, nes jis, be kita ko, buvo pateiktas Bendrajam Teismui jos rašytiniuose pareiškimuose. Ji taip pat teigia, kad jos apeliaciniame skunde dėl Bendrojo Teismo išvadų būtina ši argumentą išplėtoti detalčiau.

47. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės ir Parlamento, teigia, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra nepriimtinas. Švedijos Karalystė tvirtina, kad Komisijos nulinės ribos taikymas alternatyvų techniniam įgyvendinamumui yra naujas argumentas, kuris nebuvo nurodytas Bendrajame Teisme, todėl Teisingumo Teismas jo negali nagrinėti per apeliacinį procesą. Danijos Karalystės ir Parlamento nuomone, šis pagrindas susijęs su Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių vertinimu, kurio Teisingumo Teismas negali peržiūrėti apeliacine tvarka.

48. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės, Suomijos Respublikos ir Parlamento, taip pat teigia, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra nepagrįstas. Jų nuomone, Bendrasis Teismas dėl įrodymų nekėlė neįmanomų reikalavimų dėl tinkamų alternatyvų nebuvimo vertinimo ir Komisijos teiginiai yra grindžiami skundžiamo sprendimo klaidingu aiškinimu. Švedijos Karalystė taip pat ginčija Komisijos nulinės ribos taikymą alternatyvų techniniam įgyvendinamumui, nes tai nėra akivaizdu nei atsižvelgiant į ginčijamą sprendimą, nei į kitus bylos dokumentus, be to, tai neatitinka REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies. Taip visų pirma yra todėl, kad ji neatsižvelgia į tai, kad techninis efektyvumas turi būti būtinas tam tikrai naudojimui, dėl kurio prašoma autorizacijos, funkcijai atlikti. Taigi, reikalavimas, susijęs su alternatyvų nebuvimu, netenka prasmės, nes nė viena cheminė medžiaga neturi lygiai tokių pačių techninių savybių kaip kitos cheminės medžiagos.

2. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo vertinimas

a) Priimtinumai

49. Pirma, Danijos Karalystė ir Parlamentas iš esmės ginčija apeliacinio skundo pirmojo pagrindo priimtinumą, nes jis yra susijęs su Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių ir įrodymų, kuriais remdamasis jis nusprendė, kad Komisija tinkamai neįrodė, jog nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, vertinimu. Kadangi niekas netvirtina, kad faktinės aplinkybės ir įrodymai buvo iškraipyti, Teisingumo Teismas negali patikrinti šio vertinimo per apeliacinį procesą.

50. Mano nuomone, šiam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui negalima pritarti. Klausimas, ar Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, susijusią su reikalavimais, keliamais įrodymams, kai nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, yra susijęs su tuo, ar Bendrasis Teismas, vertindamas faktines aplinkybes ir įrodymus, taikė teisingą teisinį kriterijų – tai yra teisės klausimas, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė nagrinėjant apeliacinį skundą²¹. Be to, klausimas, ar Bendrasis Teismas, remdamasis jam nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis ir pateiktais įrodymais, galėjo padaryti teisingą išvadą, kad Komisija klaidingai įvertino, ar nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, yra susijęs su bylos aplinkybių teisiniu kvalifikavimu, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė per apeliacinį procesą²².

51. Antra, Švedijos Karalystė ginčija apeliacinio skundo pirmojo pagrindo priimtinumą dėl Komisijos teiginių, susijusių su nulinės ribos taikymu alternatyvų techniniam įgyvendinamumui, nes tai yra naujas argumentas, kuris nebuvo pateiktas Bendrajame Teisme, todėl Teisingumo Teismas jo negali nagrinėti per apeliacinį procesą.

52. Mano nuomone, šiam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui taip pat negalima pritarti. Pagal suformuotą jurisprudenciją apeliantas gali pateikti apeliacinį skundą, remdamasis pagrindais, kurie išplaukia iš paties skundžiamo sprendimo ir kuriais kritikuojamas jo pagrindumas teisės požiūriu²³, kaip yra šioje byloje aptariamam atveju. Savo argumentais, susijusiais su nulinės ribos taikymu alternatyvų techniniam įgyvendinamumui, Komisija siekia įrodyti, kad dėl šios priežasties nebuvo didelių neaiškumų dėl alternatyvų nebuvimo ir kad ji tinkamai įvertino šį reikalavimą pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Taigi, šiuo argumentu siekiama užginčyti šios nuostatos taikymo skundžiamame Bendrojo Teismo sprendime teisinį pagrindumą. Be to, šį argumentą Komisija nurodė Bendrajame Teisme pateiktose rašytinėse pastabose dėl, be kita ko, Švedijos Karalystės nurodyto pirmojo pagrindo antros dalies, kuria remdamasis Bendrasis Teismas panaikino ginčijamą sprendimą.

53. Taigi, mano nuomone, apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra priimtinas.

21 Šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 25 d. Sprendimą *Solvay / Komisija* (C-109/10 P, EU:C:2011:686, 51 punktą) ir 2011 m. spalio 25 d. Sprendimą *Solvay / Komisija* (C-110/10 P, EU:C:2011:687, 46 punktą); taip pat žr. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *Danija / Komisija* (C-417/12 P, EU:C:2014:286, 55 punktą).

22 Žr., pavyzdžiui, 2018 m. liepos 25 d. Sprendimą *Komisija / Ispanija ir kt.* (C-128/16 P, EU:C:2018:591, 31 punktą).

23 Žr., pavyzdžiui, 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimą *Čekijos Respublika / Komisija* (C-4/17 P, EU:C:2018:678, 24 punktą).

b) Dėl esmės

54. Pateikdama apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą, Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai dėl su REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalimi susijusių įrodymų nustatė neįmanomus įvykdyti reikalavimus, pagal kuriuos paraišką gauti autorizaciją pateikęs asmuo ir Komisija privalo pašalinti visus esminius neaiškumus dėl to, kad nėra tinkamų alternatyvų. Šiuo klausimu ji teigia, kad tuo metu, kai atsižvelgiant į nulinę ribą, taikomą alternatyvų techniniam įgyvendinamumui, buvo priimtas ginčijamas sprendimas, didelių neaiškumų vertinant tinkamas alternatyvas nekilo.

55. Manau, apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

56. Man atrodo, kad Komisijos nurodytas skundžiamo sprendimo 79, 81, 85, 86, 90 ir 101 punktų aiškinimas nėra įtikinamas. Šie punktai turi būti aiškinami tinkamai atsižvelgiant į jų kontekstą. Taigi atrodo, kad apeliacinio skundo pirmasis pagrindas yra grindžiamas klaidingu skundžiamo sprendimo aiškinimu.

57. Pirma, akivaizdu, kad skundžiamo sprendimo 79, 81, 85, 86, 90 ir 101 punktuose, siejamuose, be kita ko, su jo 77, 78, 84 ir 87–98 punktais, Bendrasis Teismas nereikalavo, kad paraišką gauti autorizaciją pateikusiam asmeniui arba Komisijai neliktų jokių mokslinio pobūdžio neaiškumų. Priešingai, manau, kad šiuose punktuose Bendrasis Teismas dėl įrodymų kėlė pagrįstus reikalavimus, pagal kuriuos Komisija, atsižvelgdama į per autorizacijos procedūrą pateiktą informaciją, privalo įvykdyti išipareigojimą įrodyti, kad nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Iš tiesų skundžiamo sprendimo 86 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad prieš suteikdama autorizaciją Komisija nepatikrino svarbios informacijos, leidžiančios padaryti išvadą, kad nėra alternatyvų dėl visų paraiškoje nurodytų naudojimo būdų arba kad likę neaiškumai yra „nereikšmingi“.

58. Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 77 punkto, šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 79 punkte Bendrojo Teismo padaryta išvada, kad paraišką gauti autorizaciją pateikęs asmuo prisiima riziką dėl to, kad gali būti neįmanoma nustatyti, ar nėra alternatyvų, todėl tais atvejais, kai dar lieka neaiškumų, jam negali būti suteikta autorizacija, išplaukia iš REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies, siejamos su jo 69 konstatuojamąja dalimi, pagal kurias paraišką gauti autorizaciją pateikusiam asmeniui tenka su tuo susijusi įrodinėjimo pareiga, todėl jis prisiima riziką tais atvejais, kai šis reikalavimas lieka neįrodytas.

59. Kaip nurodo Švedijos Karalystė, skundžiamo sprendimo 81 punkte Bendrojo Teismo padarytos išvados, kad Komisija negali priimti sprendimo dėl autorizacijos remdamasi vien prielaidomis, taip pat negalima aiškinti taip, kad jai keliami neįmanomi įvykdyti įrodinėjimo reikalavimai. Iš šios išvados išplaukia, kad tais atvejais, kai tik daromos prielaidos dėl to, kad nėra tinkamų alternatyvų, šis reikalavimas nėra įvykdytas, o jeigu Komisija turi informacijos, patvirtinančios teiginį apie tai, kad nėra tinkamų alternatyvų, toks reikalavimas yra įvykdytas.

60. Taip pat pažymėtina, kad skundžiamo sprendimo 85 punkte, siejamame su jo 84 punktu, Bendrasis Teismas, mano nuomone, teisingai konstatavo, kad, jei paraišką gauti autorizaciją pateikęs asmens alternatyvų analizėje pateikta informacija prieštarauja trečiųjų asmenų ar valstybių narių pateiktai informacijai, Komisija turi išsamiau išnagrinėti, ar įvykdytas alternatyvų nebuvimo reikalavimas; jeigu išnagrinėjus dar lieka neaiškumų, šis reikalavimas nėra įvykdytas ir Komisija neturi teisės suteikti autorizacijos.

61. Remdamasis būtent šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 86 punkte padarė išvadą, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Komisija dar nebuvo tinkamai išnagrinėjusi, ar nėra alternatyvų, todėl, kadangi šis reikalavimas nebuvo išsamiau išnagrinėtas, autorizacija negalėjo būti suteikta. Akivaizdu, kad ši išvada grindžiama keliomis skundžiamo sprendimo 87–98 punktuose nurodytomis aplinkybėmis.

62. Visų pirma skundžiamo sprendimo 90 punkte, siejamame su jo 88 ir 89 punktais, Bendrasis Teismas konstatavo, kad vieno suinteresuotojo subjekto pateikta informacija sukėlė abejonių dėl pareiškėjos pateiktoje alternatyvų analizėje išdėstyto teiginio, kad nagrinėjamos medžiagoms būdingas didelis technologinis efektyvumas, kurio negalima pasiekti naudojant alternatyvas.

63. Skundžiamo sprendimo 101 punkte Bendrasis Teismas taip pat atmetė Komisijos argumentą, kad ji papildomai išanalizavo, ar nėra tinkamų alternatyvų, nes ši analizė buvo susijusi su papildoma pareiškėjos pateikta informacija, į kurią atsižvelgiant netapo aiškiau, kokiems naudojimo būdams nėra alternatyvų.

64. Šiomis aplinkybėmis Komisijos argumentai dėl nulinės ribos taikymo alternatyvų techniniam įgyvendinamumui nėra įtikinami, nes Bendrasis Teismas neišdėstė nuomonės šiuo klausimu Komisijos ginčijamuose skundžiamo sprendimo punktuose. Nepaisant to, ar Komisija taikė tokią ribą, su tuo susiję argumentai neleidžia pagrįsti teiginio, kad Bendrasis Teismas iškėlė neįmanomus reikalavimus dėl įrodymų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Kaip aiškiai rodo skundžiamo sprendimo 86, 90 ir 101 punktai, Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į nagrinėjamų medžiagų technologinį efektyvumą, mano nuomone, teisingai nusprendė, kad yra akivaizdžių įrodymų, jog Komisijos atliktas alternatyvų nebuvimo vertinimas nebuvo užbaigtas ir kad Komisija nepakankamai paaškinio priežastis, dėl kurių manė, kad šios alternatyvos yra netinkamos.

65. Taigi siūlau atmesti apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą kaip nepagrįstą.

B. Apeliacinio skundo antrasis pagrindas (grindžiamas alternatyvų techniniam įgyvendinamumui taikoma nuline riba)

1. Šalių argumentų santrauka

66. Pateikdama apeliacinio skundo antrąjį pagrindą Komisija, kurią bendrai palaiko ECHA, iš esmės nurodo, kad skundžiamo sprendimo 86, 90 ir 96 punktuose Bendrasis Teismas padarė akivaizdžią teisės klaidą, nes neatsižvelgė į Komisijos diskreciją nustatyti techninio ir ekonominio įgyvendinamumo ribinę vertę, taikomą vertinant alternatyvas pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Todėl ji mano, kad Bendrasis Teismas taikė klaidingą teisminės kontrolės kriterijų ir vietoj Komisijos įvertino svarbias socialines, ekonomines bei technines aplinkybes.

67. Komisija teigia, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas technologinio efektyvumo praradimui jos taikyta nuline riba ir kad nė viena alternatyva neatitiko šios ribos. Jos nuomone, Bendrasis Teismas į tai neatsižvelgė ir supainiojo šiuos du elementus. Komisijos teigimu, ji nepadarė klaidos, kai nustatė nulinę ribą ir paskui vertino alternatyvas atsižvelgdama į šią ribą, nes nenusprendus, koks efektyvumo praradimo lygis gali būti laikomas priimtiniu, neįmanoma įvertinti alternatyvos techninio įgyvendinamumo; panašiai yra ir kalbant apie ekonominį įgyvendinamumą. Šis sprendimas priklauso Komisijos diskrecijai ir Komisija privalo pasverti įvairius argumentus. Ji tvirtina, kad todėl jos atliktas alternatyvų vertinimas patenka į teisminės kontrolės, grindžiamos akivaizdžia klaida, taikymo sritį, kaip Teisingumo Teismas teisingai konstatavo 2019 m. balandžio 4 d. Sprendime *ClientEarth / Komisija* (T-108/17, EU:T:2019:215), tačiau jos netaikė skundžiamame sprendime.

68. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės, teigia, kad apeliacinio skundo antrasis pagrindas nepriimtinas dėl dviejų priežasčių. Pirmą, ginčijamos Bendrojo Teismo išvados susijusios su fakto klausimu. Antra, Bendrajame Teisme nebuvo remtasi aplinkybe, kad Komisija alternatyvų techniniam įgyvendinamumui taikė nulinę ribą, todėl tai yra naujas argumentas, kuriuo negalima remtis per apeliacinį procesą.

69. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės, Suomijos Respublikos ir Parlamento, taip pat tvirtina, kad apeliacinio skundo antrasis pagrindas nepagrįstas.

70. Pirma, Švedijos Karalystė ir Parlamentas teigia, kad, atsižvelgiant į ginčijamą sprendimą, nėra akivaizdu, jog Komisija laikėsi su nuline riba susijusio požiūrio, be to, Komisija nepateikė šio argumento Bendrajame Teisme. Taigi Švedijos Karalystė tvirtina, kad nėra įrodymų, patvirtinančių Komisijos teiginį, jog Bendrasis Teismas neatsižvelgė į šią aplinkybę arba nepaisė Komisijos diskrecijos. Parlamentas teigia, kad, nors šis argumentas yra paprasčiausia „rekonstrukcija atgaline data“, bet kuriuo atveju nesvarbu, ar Komisija nustatė tokią ribą, nes Bendrasis Teismas savo išvadas grindė aplinkybe, kad Komisija negalėjo galutinai nustatyti, jog alternatyvų nėra, ir ginčijamame sprendime pripažįsta, kad neaišku, ar yra alternatyvų, atitinkančių nustatytus kriterijus.

71. Antra, Švedijos Karalystė kartu su Danijos Karalyste, Suomijos Respublika ir Parlamentu tvirtina, kad Komisijos pasirinktas su nuline riba susijęs požiūris prieštarauja REACH reglamentui. Švedijos Karalystė teigia, kad Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, jog alternatyvos turi būti vertinamos konkrečiai atsižvelgiant į jų paskirtį, taigi, kai Komisija nustatė efektyvumo praradimo ribą, neatsižvelgdama į funkciją, dėl kurios toks efektyvumas būtinas, kiek tai susiję su paskirtimi, Komisija nesilaikė REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies. Danijos Karalystė ir Parlamentas pažymi, kad toks požiūris neatitinka REACH reglamento teksto ir tikslų ir dėl jo reikalavimas, susijęs su alternatyvų nebuvimu, gali netekti prasmės, nes pagal jį nagrinėjamą medžiagą galima keisti tik tomis alternatyvomis, kurių savybės yra tapačios tos medžiagos savybėms. Suomijos Respublika taip pat mano, kad dėl kiekvieno naudojimo būdo technologinį efektyvumą reikia vertinti atskirai ir kad taikant Komisijos požiūrį autorizacija dėl labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų būtų suteikta pernelyg lengvai, o tai pažeistų autorizacijos tvarką.

2. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo vertinimas

a) Priimtinumai

72. Pirma, Švedijos Karalystė ir Danijos Karalystė iš esmės ginčija apeliacinio skundo antrojo pagrindo priimtinumą, motyvuodamos tuo, kad jis susijęs su Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimu, kuriuo remdamasis jis nusprendė, kad Komisija tinkamai neįrodė, jog nėra alternatyvų, ir kurių Teisingumo Teismas gali peržiūrėti apeliacine tvarka, tik jeigu yra teigiama, kad faktinės aplinkybės ir įrodymai yra iškreipti.

73. Nepritariu šiam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui. Kaip nurodžiau šios išvados 50 punkte, klausimas, ar Bendrasis Teismas, remdamasis jam nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis ir įrodymais, galėjo padaryti teisingą išvadą, kad Komisija klaidingai įvertino tai, ar nėra tinkamų alternatyvų, susijęs su bylos faktinių aplinkybių teisiniu kvalifikavimu, kuri peržiūrėti apeliacine tvarka Teisingumo Teismas turi jurisdikciją.

74. Antra, Švedijos Karalystė ir Danijos Karalystė ginčija apeliacinio skundo antrojo pagrindo priimtinumą motyvuodamos tuo, kad Komisijos teiginiai dėl to, kad ji taikė nulinę ribą alternatyvų techniniam įgyvendinamumui, yra naujas argumentas, kuris nebuvo pateiktas Bendrajame Teisme, todėl Teisingumo Teismas jo negali nagrinėti per apeliacinį procesą.

75. Aš taip pat nepritariu šiam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui. Atsižvelgiant į šios išvados 52 punkte pateiktą analizę, Komisijos argumentas, susijęs su tuo, kad alternatyvų techniniam įgyvendinamumui ji taikė nulinę ribą, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją turi būti laikomas priimtiniu, nes juo siekiama užginčyti Bendrojo Teismo išvadą, kad Komisija netinkamai įvertino tai, ar nėra tinkamų alternatyvų pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį, teisinį pagrįstumą ir jis grindžiamas argumentais, kuriuos Komisija pateikė per procesą Bendrajame Teisme.

76. Taigi, manau, kad apeliacinio skundo antrasis pagrindas yra priimtinas.

b) Dėl esmės

77. Pateikdama apeliacinio skundo antrąjį pagrindą Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes klaidingai aiškino jos turimą diskreciją nustatyti alternatyvų techninio ir ekonominio įgyvendinamumo ribą pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį ir pagal tą nuostatą jos priimtų sprendimų teisminės kontrolės reikalavimus.

78. Kaip nurodyta šios išvados 61 punkte, skundžiamo sprendimo 86 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Komisija nebuvo pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį tinkamai nustačiusi, kad nėra alternatyvų. Ši išvada grindžiama keliomis aplinkybėmis, nurodytomis skundžiamo sprendimo 87–98 punktuose.

79. Be kita ko, skundžiamo sprendimo 90 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad vieno iš suinteresuotųjų subjektų pateikta informacija rodo, jog su tam tikromis sąlygomis Sąjungos rinkoje yra alternatyvų visiems autorizacijos paraiškoje nurodytiems naudojimams.

80. Skundžiamo sprendimo 96 punkte Bendrasis Teismas taip pat konstatavo, kad atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo 8, 9 ir 12 konstatuojamąsias dalis akivaizdu, jog Komisija dar pati abejojo, ar nėra techniškai įgyvendinamų alternatyvų dėl visų autorizacijos paraiškoje nurodytų naudojimo būdų.

81. Manau, kad šiose išvadose negalima aptikti jokios teisės klaidos.

82. Pirma, pažymiu, kad Komisijos nustatyta techninio arba ekonominio alternatyvų įgyvendinamumo ribinė vertė nepaminėta nei ginčijamame sprendime, nei skundžiamame sprendime – apie ją nekalbama nei Komisijos argumentų santraukoje, pateiktoje to sprendimo 51–56 punktuose, nei Bendrojo Teismo išvadose. Iš tiesų skundžiamame sprendime nenurodytas bendras požiūris dėl Komisijos diskrecijos vertinti alternatyvų techninį arba ekonominį įgyvendinamumą. Todėl, kaip nurodo Švedijos Karalystė ir Parlamentas, nėra įrodymų, patvirtinančių Komisijos teiginį, jog Bendrasis Teismas padarė klaidą, kai neatsižvelgė į nulines ribas taikymą technologiniam efektyvumui ginčijamame sprendime arba kai nepaisė jos diskrecijos nustatyti techninio ir ekonominio alternatyvų įgyvendinamumo ribas.

83. Be to, neatrodo, kad galima kritikuoti skundžiamo sprendimo 96 punkte Bendrojo Teismo padarytą išvadą dėl ginčijamo sprendimo 8, 9 ir 12 konstatuojamųjų dalių. Kaip matyti iš šios išvados 24 ir 25 punktų, ginčijamo sprendimo 8, 9 ir 12 konstatuojamosiose dalyse Komisija pripažino, „jog sudėtinga visiškai įrodyti, kad nėra techniškai įgyvendinamų alternatyvų dėl visų“ paraiškoje nurodytų naudojimo būdų. Taigi, Bendrojo Teismo išvada išplaukia iš šių konstatuojamųjų dalių teksto. Komisijos teiginiai, kad ji alternatyvų techniniam įgyvendinamumui taikė nulinę ribą ir padarė išvadą, kad nė viena alternatyva neatitinka šios ribos, šios aplinkybės nepaneigia.

84. Atsižvelgiant į tai, kadangi Komisija teigia, kad nulines ribas taikymas alternatyvų techniniam įgyvendinamumui yra ginčijamo sprendimo pagrindas, kyla klausimas, ar toks požiūris atitinka REACH reglamentą. Ši požiūrį suprantu taip, kad pagal jį tinkama alternatyva techniškai įgyvendinama tik tuo atveju, jeigu ją naudojant pagal numatytą paskirtį užtikrinamas toks pat technologinis efektyvumas kaip ir naudojant nagrinėjamas medžiagas. Atsižvelgdamas į tai manau, kad, kaip nurodo Danijos Karalystė, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė ir Parlamentas, atsižvelgiant į REACH reglamento tekstą ir tikslus yra svarių įrodymų, kad toks požiūris neatitinka šiame reglamente nustatytos autorizacijos tvarkos. Be to, jis neatitinka skundžiamo sprendimo.

85. Šiuo klausimu pažymėtina, kad skundžiamo sprendimo 70–76 punktuose Bendrasis Teismas pateikė tinkamos alternatyvos sąvokos, kaip ji suprantama pagal REACH reglamentą, aiškinimą. Jis visų pirma pažymėjo, kad pagal ECHA parengtą rekomendacinį dokumentą alternatyva reiškia galimą nagrinėjamos medžiagos pakaitalą, kuris turėtų galėti pakeisti funkciją, kurią atlieka ta medžiaga. Jo nuomone, tinkamos alternatyvos sąvoka reiškia, kad tokia alternatyva turi būti ne tik saugesnė, bet ir „ekonominiu ir techniniu požiūriu racionali“, kaip tai suprantama pagal REACH reglamento 55 straipsnį. Bendrojo Teismo teigimu, kaip galima spręsti iš šių žodžių, tinkamos alternatyvos nereikia vien alternatyvių cheminių medžiagų arba technologijų egzistavimo *in abstracto* arba tokiomis sąlygomis, kurios susiklosto tik išimtiniais atvejais, – vertinimas turi būti atliktas atsižvelgiant į šių medžiagų gamybos pajėgumą ir šių technologijų įgyvendinamumą, taip pat į teises ir faktines jų išleidimo į apyvartą sąlygas.

86. Bendrasis Teismas pridūrė, kad tinkamų alternatyvų vertinimas turi būti atliktas ir atsižvelgiant į REACH reglamento 60 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytą subjektyvų kriterijų, susijusių su tuo, ar alternatyvos yra techniniu ir ekonominiu aspektu įgyvendinamos „pareiškėjui“, todėl jeigu apkritai yra alternatyvų, tačiau jos dar nėra tinkamos pareiškėjui, autorizacija vis tiek gali būti suteikta, jeigu pareiškėjas tame reglamente nustatyta tvarka pateikia pakeitimo planą, skirtą cheminei medžiagai galiausiai pakeisti tokia alternatyva.

87. Iš skundžiamo sprendimo išplaukia, kad REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje nustatytas reikalavimas, susijęs su tinkamų alternatyvų nebuvimu, reiškia, kad turi būti atliktas konkretus vertinimas, atsižvelgiant į objektyvius ir subjektyvius kriterijus, susijusius su alternatyvos galimybe pakeisti labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos atliekamą funkciją ją naudojant pagal paraišką gauti autorizaciją pateikusio asmens numatytą paskirtį.

88. Taip pat pažymėtina, kad nors REACH reglamente nėra apibrėžtos tinkamos alternatyvos arba techninio ir ekonominio įgyvendinamumo sąvokos, atsižvelgiant į REACH reglamento tekstą pagalima padaryti išvadą, kad to reglamento 60 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytos alternatyvos turi būti „tinkamos“ ir „įgyvendinamos“, kad, atsižvelgiant į pagrįstą išlaidų, naudojimo galimybių ir veiksmingumo įvertinimą, jos turi galėti atlikti funkciją, kurią atlieka nagrinėjama medžiaga²⁴. Tai, be kita ko, patvirtina REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies d punktas („alternatyvių cheminių medžiagų ar technologijų“) ir 60 straipsnio 5 dalis („visus svarbius aspektus“), kurie rodo, kad alternatyvos, kuria gali būti galima pakeisti cheminę medžiagą, sąvoka yra plati ir ji apima ne vien konkrečius (alternatyvius) pakaitalus. Tai atsispindi ir ECHA rekomendaciniuose dokumentuose, kuriuose nurodyta, kad alternatyvos techninis įgyvendinamumas pagrįstas tuo, ar alternatyva atlieka cheminės medžiagos funkciją arba ją pakeičia, o vertinant ekonominį įgyvendinamumą dėmesys sutelkiamas į paraišką gauti autorizaciją pateikusio asmens sąnaudų ir pajamų pokyčius, kai pereinama prie alternatyvos²⁵.

89. Be to, vertinant, ar nėra tinkamų alternatyvų, reikia atsižvelgti, be kita ko, į REACH reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą tikslą užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, taip pat į jo 55 straipsnyje nurodytą autorizacijos tvarkos specialųjį tikslą užtikrinti, kad labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos laipsniškai būtų pakeistos tinkamomis alternatyvomis, kai tai racionali ekonominiu ir techniniu požiūriu (žr. šios išvados 9 ir 10 punktus).

24 Šiuo klausimu žr. 2003 m. spalio 29 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Reglamentą (EB) [dėl patvariųjų organinių teršalų], COM(2003) 644 *final*, aiškinamasis memorandumas, 57 straipsnio antros pastraipos projektas.

25 Žr., pavyzdžiui, ECHA autorizacijos paraiškos rengimo rekomendacijas (OL C 28, 2011, p. 1), visų pirma 3.6 ir 3.8 punktus. Taip pat žr. naujesnį ECHA parengtą dokumentą „Kaip pateikti autorizacijos paraišką“, 2017 m. spalio mėn., 3.3 punktas (dokumentą galima rasti adresu <https://echa.europa.eu/>).

90. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes nemanau, kad alternatyvų techniniam įgyvendinamumui Komisijos taikyta nulinė riba, apibūdinta šios išvados 84 punkte, atitinka plačią tinkamų alternatyvų sąvoką, kuri atsispindi REACH reglamente, ir Bendrojo Teismo išvadas, kad tinkamų alternatyvų vertinimas turi būti atliktas konkrečiai atsižvelgiant į reikšmingas aplinkybes ir į alternatyvos galėjimą atlikti cheminės medžiagos funkciją ją naudojant paraiškoje nurodytais būdais. Pagal šį požiūrį technologinio efektyvumo praradimo riba nustatoma neatsižvelgiant į funkciją, kurią turi atlikti cheminė medžiaga, kuriai turi būti būdingas toks efektyvumas naudojant paraiškoje nurodytais būdais, ir taip nepaisoma aplinkybės, kad alternatyvos techninį įgyvendinamumą reikia vertinti atsižvelgiant į funkciją, kuri turi būti užtikrinta naudojant pagal numatytą paskirtį, o ne į labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos efektyvumą. Todėl taikant šį požiūrį REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje nustatytas reikalavimas, susijęs su tinkamų alternatyvų nebuvimu, gali netekti prasmės, nes pagal jį neleistinai ribojamas galimų alternatyvų spektras.

91. Taigi, atrodo, kad toks požiūris prieštarauja REACH reglamento tikslui apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, nes pagal jį autorizacija gali būti suteikta tais atvejais, kai iš tiesų galima rasti tinkamų alternatyvų. Be to, jis prieštarauja REACH reglamento 55 straipsnyje nustatytam autorizacijos tvarkos tikslui skatinti laipsniškai keisti labai didelį susirūpinimą keliančias chemines medžiagas, nes jį taikant gali susiklostyti tokia situacija, kad pakeisti tokias medžiagas būtų leidžiama tik išimtiniais atvejais, kai dėl tokio pakeitimo neprarandamas efektyvumas.

92. Galiausiai manau, kad ginčijamo sprendimo teisminės kontrolės reikalavimais grindžiami prieštaravimai nėra įtikinami. Konkrečiai kalbant, Komisijos nuoroda į 2019 m. balandžio 4 d. Bendrojo Teismo sprendimą *ClientEarth / Komisija* (T-108/17, EU:T:2019:215)²⁶ man atrodo netinkama. Kaip nurodo Suomijos Respublika, šios bylos aplinkybės skiriasi nuo bylos, kurioje priimtas tas sprendimas, aplinkybių, ypač atsižvelgiant į tai, kad ta byla susijusi ne su Bendrojo Teismo vykdyta Komisijos pagal REACH reglamentą priimto sprendimo dėl autorizacijos kontrole, o su Komisijos sprendimu atmesti prašymą atlikti sprendimo dėl autorizacijos vidaus peržiūrą pagal Reglamento Nr. 1367/2006, kuriuo įgyvendinti išpareigojimai, kylantys iš Orhuso konvencijos, 10 straipsnį²⁷.

93. Be to, tame sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad jo atliekamas akivaizdžios klaidos vertinimas susijęs su Sąjungos institucijos atliktu sudėtingų faktinių aplinkybių įvertinimu, todėl ieškovo pateiktų įrodymų turi pakakti šiame akte esančio faktinių aplinkybių vertinimo įtikinamumui paneigti²⁸. O skundžiamo sprendimo ginčijami punktai yra susiję ne su Komisijos atlikto faktinių aplinkybių vertinimo, kuriuo remiantis buvo suteikta autorizacija, įtikinamumu, o veikiau su REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje nustatytos jos pareigos atlikti vertinimą siekiant nustatyti, ar nėra tinkamų alternatyvų, nesilaikymu. Taip pat nematau pagrindo teigti, kad Bendrasis Teismas vietoj Komisijos įvertino alternatyvų naudojimo galimybes, nes Bendrasis Teismas tuose punktuose nieko nenurodė šiuo klausimu.

94. Taigi siūlau atmesti apeliacinio skundo antrąjį pagrindą kaip nepagrįstą.

26 Šiuo metu nagrinėjamas dėl šio sprendimo pateiktas apeliacinis skundas; žr. šios išvados 3 išnašą.

27 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams (OL L 264, 2006, p. 13).

28 Žr. 2019 m. balandžio 4 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (T-108/17, EU:T:2019:215, visų pirma 246, 248, 249 ir 259–262 punktai).

C. Apeliacinio skundo trečiasis pagrindas (grindžiamas ginčijamame sprendime nurodyta daline autorizacijos apimtimi ir sąlygomis)

1. Šalių argumentų santrauka

95. Pateikdama apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą Komisija, kurią bendrai palaiko ECHA, teigia, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 86, 97 ir 98 punktuose padarė akivaizdžią teisės klaidą dėl ginčijamo sprendimo. Šį pagrindą sudaro dvi dalys.

96. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas neatsižvelgė į tai, kad ginčijamu sprendimu buvo leista taikyti ne visus paraiškoje gauti autorizaciją nurodytus naudojimo būdus – tai buvo dalinė autorizacija naudoti nagrinėjamas medžiagas tam tikrais būdais, pagal kurią šių cheminių medžiagų technologinis efektyvumas būtinas jas naudojant pagal numatytą paskirtį. Todėl ji teigia, kad ginčijamas sprendimas negalėjo būti aiškinamas taip, kad nebuvo įvykdyti REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies reikalavimai dėl dalinės autorizacijos gavimo.

97. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antroje dalyje Komisija ginčija Bendrojo Teismo išvadą, kad tam tikros ginčijamame sprendime nurodytos sąlygos rodo, jog nebuvo baigtas alternatyvų nebuvimo vertinimas pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Jos nuomone, galima autorizacijos apimtį riboti objektyviais kriterijais ir apibrėžti leidžiamus naudojimo būdus remiantis siekiamomis užtikrinti funkcijomis, kaip tai buvo padaryta ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Komisijos teigimu, to sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d ir e punktuose nurodytos sąlygos, susijusios su autorizacijos turėtojais ir jos tolesniems naudotojams taikomais reikalavimais teikti ataskaitas, nustatytos siekiant užtikrinti, kad ECHA ir Komisija būtų geriau informuotos peržiūros etape arba net anksčiau. Ji taip pat teigia ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punktu nedelegavusi valstybių narių kompetentingoms institucijoms diskrecijos vertinti alternatyvas. Atsižvelgdama į REACH reglamento nuostatas, kuriomis reglamentuojamas valstybių narių vaidmuo įgyvendinant šį reglamentą ir užtikrinant jo vykdymą, kaip antai jo 122, 125 ir 126 straipsnius ir 119–121 konstatuojamąsias dalis, ji mano, kad, neleidžiant valstybėms narėms vykdyti su autorizacija susijusių atitikties patikros funkcijų, nebūtų paisoma šiame reglamente įtvirtinto kompetencijos padalijimo ir tai galėtų turėti neigiamų pasekmių žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugai.

98. Danijos Karalystė tvirtina, kad apeliacinio skundo trečiasis pagrindas yra nepriimtinas, nes jis grindžiamas Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimu, kuris negali būti peržiūrėtas per apeliacinį procesą.

99. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės, Suomijos Respublikos ir Parlamento, taip pat teigia, kad apeliacinio skundo trečiasis pagrindas yra nepagrįstas. Jų manymu, Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad Komisija nepadarė išvados dėl alternatyvų nebuvimo, kaip aiškiai rodo ginčijamame sprendime nustatytos sąlygos, pagal kurias autorizacijos turėtoja ir jos tolesni naudotojai privalo teikti informaciją apie tinkamas alternatyvas ir tolesni naudotojai negali naudoti nagrinėjamų medžiagų, jeigu nustato, kad yra alternatyva. Jos pažymi, kad, nors autorizacijos apimtį galima apriboti remiantis objektyviais kriterijais, Komisija negali nustatyti sąlygų, kurios atitinka reikalavimus, už kurių vertinimą ji yra atsakinga pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Švedijos Karalystė taip pat teigia, kad Komisija negali deleguoti valstybių narių kompetentingoms institucijoms užduočių, kurios yra jai pavestos pagal REACH reglamentą; šios institucijos turi teisę vykdyti sprendimus dėl autorizacijos, bet jos negali pareikšti nuomonės dėl to, ar yra įvykdyti 60 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai.

2. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo vertinimas

a) Priimtinumai

100. Danijos Karalystė iš esmės ginčija apeliacinio skundo trečiojo pagrindo priimtinumą, nes jis susijęs Bendrojo Teismo atliktu faktinių aplinkybių vertinimu, kuriuo remdamasis jis nusprendė, kad Komisija tinkamai neįrodė, jog nėra alternatyvų, kaip tai suprantama pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį; Teisingumo Teismas negali šio vertinimo peržiūrėti apeliacine tvarka.

101. Mano nuomone, šiam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui negalima pritarti. Kaip nurodyta šios išvados 50 ir 73 punktuose, klausimas, ar Bendrasis Teismas, remdamasis jam žinomomis faktinėmis aplinkybėmis ir įrodymais, galėjo padaryti teisingą išvadą, kad Komisija klaidingai įvertino tinkamų alternatyvų cheminėms medžiagoms, dėl kurių buvo suteikta autorizacija, nebuvimą, yra susijęs su bylos faktinių aplinkybių teisiniu kvalifikavimu, kurį Teisingumo Teismas yra kompetentingas peržiūrėti apeliacine tvarka.

102. Taigi manau, kad apeliacinio skundo trečiasis pagrindas yra priimtinas.

b) Dėl esmės

103. Pateikdama apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes ginčijamam sprendimui klaidingai taikė REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį. Šio pagrindo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad Bendrasis Teismas klydo, kai nurodė, kad ji suteikė autorizaciją dėl visų naudojimo būdų, išvardytų paraiškoje gauti autorizaciją, nes ji suteikė tik dalinę autorizaciją. Šio pagrindo antroje dalyje Komisija kritikuoja Bendrojo Teismo išvadą, kad tam tikros ginčijamame sprendime nurodytos sąlygos įrodo, jog ji autorizaciją suteikė dar pakankamai neįvertinusi, ar nėra galimų alternatyvų.

104. Visų pirma pažymėtina, kad, mano nuomone, apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirma dalis neturi faktinio pagrindo. Priešingai, nei teigia Komisija, skundžiamo sprendimo 97 punkte, siejamame su jo 54–56 punktais, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ginčijamu sprendimu buvo suteikta autorizacija ne dėl visų naudojimo būdų ir nagrinėjamos medžiagos „naudojamos tik tais atvejais“, kai būtinas jų technologinis efektyvumas.

105. Vis dėlto tiesa, kad, kaip Komisija teigia apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirmoje ir antroje dalyse, skundžiamo sprendimo 97 ir 98 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad sąlygos, kurias Komisija nustatė suteikdama autorizaciją, patvirtina skundžiamo sprendimo 86 punkte jo padarytą išvadą, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Komisija nebuvo tinkamai nustačiusi, kad nėra alternatyvų.

106. Skundžiamo sprendimo 97 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse Komisijos suformuluota sąlyga, pagal kurią Komisija autorizaciją suteikė tik tiems atvejams, kai tikrai būtinas nagrinėjamų medžiagų sudedamųjų dalių technologinis efektyvumas, reiškia, kad pripažįstama, jog kiekvieną kartą, kai tolesnis naudotojas nustato, kad yra alternatyva, jis turi nenaudoti nagrinėjamų medžiagų. Bendrasis Teismas nusprendė, kad ši sąlyga yra svarus įrodymas, jog ginčijamo sprendimo priėmimo metu Komisija nemanė, kad yra baigta nagrinėti, ar nėra alternatyvų.

107. Be to, skundžiamo sprendimo 98 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d ir e punktuose nustatytos sąlygos, pagal kurias autorizacijos turėtojos tolesni naudotojai turi suteikti informaciją apie tinkamas ir prieinamas alternatyvas, išsamiai pagrindžiančią būtinybę naudoti nagrinėjamas medžiagas, o autorizacijos turėtoja turi pateikti ataskaitą, kurioje turi detalai apibūdinti autorizacijoje nurodytus naudojimo būdus, remdamasi tolesnių naudotojų pateiktomis alternatyvomis, rodo, kad Komisijos vertinimas, ar nėra alternatyvų, dar nebuvo baigtas.

108. Mano nuomone, šiose išvadose nėra teisės klaidų.

109. Reikia nepamiršti, kad pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį tinkamų alternatyvų nebuvimas yra autorizacijos suteikimo pagal šią nuostatą išankstinė sąlyga, todėl šio reikalavimo įvertinimas turėjo būti užbaigtas prieš priimant ginčijamą sprendimą. Nors REACH reglamente apskritai reikalaujama, kad autorizacijai būtų taikomos tam tikros sąlygos (žr. šios išvados 13 punktą), ir neatrodo, kad, kaip nurodo Komisija, jame draudžiama riboti autorizacijos apimtį remiantis objektyviais kriterijais, iš REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalies išplaukia, kad Komisija negali nustatyti autorizacijos sąlygų, kurias ji privalo įvertinti pagal šią nuostatą. Kaip Bendrasis Teismas, mano nuomone, teisingai nusprendė skundžiamo sprendimo 82 ir 83 punktuose, galimybė susieti autorizaciją su tam tikromis sąlygomis negali būti naudojamos visų pirma kaip priemonė leisti Komisijai palikti atvirą klausimą, ar įvykdyti REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai, arba ištaisyti vertinimo, kurį ji privalo atlikti pagal šią nuostatą, trūkumus.

110. Taigi man atrodo, kad pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį Komisija neturi teisės susieti autorizacijos su reikalavimu, kad nebūtų tam tikros cheminės medžiagos tinkamų alternatyvų, apie kurių galima spręsti iš ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos sąlygos, pagal kurią tik nagrinėjamos medžiagos technologinis efektyvumas turi būti techniniu požiūriu racionalus ir toks technologinis efektyvumas turi būti būtinas ją naudojant pagal numatytą paskirtį (žr. šios išvados 26 punktą). Manau, kad pagal šią sąlygą autorizacijos turėtoja ir jos tolesni naudotojai iš esmės gali patys nuspręsti, ar yra tinkama alternatyva. Todėl, kaip teisingai nusprendė Bendrasis Teismas, ši sąlyga reiškia, kad Komisija neužbaigė pagal REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalį reikalaujamo vertinimo.

111. Taip pat pritariu Bendrojo Teismo pateiktam ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d ir e punktuose nustatytų sąlygų aiškinimui. To sprendimo 1 straipsnio 3 dalies d punkte, be kita ko, tolesni naudotojai įpareigoti pateikti informaciją apie alternatyvų prieinamumą ir pagrįsti būtinybę naudoti nagrinėjamas medžiagas, o to sprendimo 1 straipsnio 3 dalies e punkte nustatytas įpareigojimas autorizacijos turėtojui pateikti ataskaitą, kurioje būtų nurodyta jos tolesnių naudotojų pateikta tokia informacija, ir patikslinti naudojimo būdų aprašymą pagal tokią informaciją (žr. šios išvados 27 ir 28 punktus). Manau, kad šios sąlygos iš esmės prilygsta prašymui, kad autorizacijos turėtoja ir jos tolesni naudotojai pateiktų informaciją, skirtą įvertinti, ar nėra alternatyvų nagrinėjamų medžiagų naudojimui, po to, kai Komisija suteikė autorizaciją tokiam naudojimui. Taigi, manau, kad ši sąlyga taip pat rodo, jog Komisijos vertinimas, ar nėra alternatyvų, nebuvo baigtas.

112. Galima pridurti, kad panašias išvadas galima padaryti dėl ginčijamo sprendimo 3 straipsnio b punkto, kuriame nurodyta, kad atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos prašymu autorizacijos turėtojos tolesni naudotojai turi nurodyti priežastis, dėl kurių taikomos to sprendimo 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytos sąlygos ir kodėl numatytam naudojimui būtini tam tikri efektyvumo parametrai (žr. šios išvados 29 punktą). Mano nuomone, jame iš esmės nustatyta, kad valstybių narių kompetentingos institucijos turi patikrinti, ar tolesni naudotojai teisingai nustatė, kad nagrinėjamų medžiagų naudojimui nėra tinkamų alternatyvų. Taigi, gali būti laikoma, kad jis dar kartą patvirtina, jog Komisija nebuvo užbaigusi vertinimo dėl to, ar nėra alternatyvų. Priešingai, nei teigia Komisija, atsižvelgiant į REACH reglamento nuostatas dėl valstybių narių vaidmens įgyvendinant šį reglamentą ir užtikrinant jo vykdymą, negalima daryti išvados, kad jos gali atlikti veiksmus, kurie sudaro REACH reglamento 60 straipsnio 4 dalyje Komisijai nustatytą vertinimo pareigą.

113. Taigi siūlau atmesti apeliacinio skundo trečiąjį pagrindą kaip nepagrįstą.

D. Apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas (grindžiamas ginčijamo sprendimo padarinių palikimu galioti)

1. Šalių argumentų santrauka

114. Pateikdama apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą, kuris yra nurodytas subsidiariai, Komisija, kurią apskritai palaiko ECHA, teigia, kad skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą, kuriame Bendrasis Teismas atsisakė palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, grindžiamas akivaizdžia teisės klaida, padaryta to sprendimo 112 punkte.

115. Pirma, Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 112 punktą grindžiamas klaidinga prielaida (ją ji pripažįsta padariusi ir Bendrajam Teismui pateiktose rašytinėse pastabose), kad panaikinus ginčijamą sprendimą uždrausta tiekti nagrinėjamas medžiagas rinkai. Jos nuomone, panaikinus ginčijamą sprendimą atkurta iki jo priėmimo buvusi teisinė padėtis, o tai reiškia, kad, atsižvelgiant į REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies d punkte pateiktas pereinamojo laikotarpio nuostatas, pareiškėja ir jos tolesni naudotojai gali ir toliau naudoti nagrinėjamas medžiagas ir jas tiekti rinkai, kad jos būtų naudojamos prašomais būdais, kol Komisija priims naują sprendimą dėl paraiškos gauti autorizaciją.

116. Antra, Komisija tvirtina, kad, jeigu ginčijamo sprendimo panaikinimo poveikis atsirastų iš karto, tai keltų daug didesnę riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, nes nagrinėjamos medžiagos galėtų būti naudojamos ir tiekiamos rinkai netaikant ginčijamame sprendime numatytų sąlygų ir apribojimų. Todėl ji teigia, kad, net jeigu kiti apeliacinio skundo pagrindai būtų atmesti, Teisingumo Teismas turėtų panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą ir palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius tol, kol jis bus pakeistas nauju sprendimu.

117. Švedijos Karalystė, palaikoma Danijos Karalystės ir Suomijos Respublikos, ginčija apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo pagrįstumą.

118. Švedijos Karalystė ir Suomijos Respublika teigia, kad, nors ginčijamo sprendimo panaikinimo padariniai skiriasi nuo Bendrojo Teismo numatytų padarinių, jis pagrįstai atmetė Komisijos prašymą, nes netenkinamos ginčijamo sprendimo padarinių palikimo galioti sąlygos. Šios valstybės narės visų pirma tvirtina, kad šio sprendimo panaikinimas nesukelia sunkių pasekmių *DCC Maastricht*, nes ji gali toliau prekiauti nagrinėjamomis medžiagomis, kad jos būtų naudojamos prašomais būdais, kol Komisija priims naują sprendimą. Be to, jis nekelia rizikos žmonių sveikatai ir aplinkai, nes galioja Sąjungos teisės nuostatos dėl darbuotojų apsaugos nuo nagrinėjamų medžiagų poveikio²⁹. Be to, Komisija neįrodė, kad pagal ginčijamą sprendimą leidžiami kiekiai yra mažesni, nei nurodyta paraiškoje gauti autorizaciją.

119. Danijos Karalystės teigimu, REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies d punkte pateiktos pereinamojo laikotarpio nuostatos nebetaikomos, kai Komisija priima sprendimą, ir jų negalima vėl taikyti, kai toks sprendimas panaikinamas, kaip šioje byloje aptariamam atveju, nes tai prieštarautų šio reglamento tikslui užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį. Jos nuomone, šioje nuostatoje numatyta labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų naudojimo ir tiekimo rinkai bendro draudimo išimtis, todėl ji turi būti aiškinama griežtai.

²⁹ Šios valstybės narės šiuo klausimu remiasi 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė neščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (dešimtoji atskira direktyva, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalį) (OL L 348, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 110); 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 98/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe (keturioliktoji atskira direktyva, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalį) (OL L 131, 1998, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 279); ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe (šeštoji atskira direktyva, kaip tai suprantama pagal Tarybos direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalį) (OL L 158, 2004, p. 50; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 35).

2. Apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo vertinimas

120. Komisija, pateikdama apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą, kuris nurodomas subsidiariai, tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai atmetė jos prašymą palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius. Ji Teisingumo Teismo prašo panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą ir palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius tol, kol Komisija priims naują sprendimą dėl paraiškos gauti autorizaciją.

121. Pažymėtina, kad Teisingumo Teismas turės priimti sprendimą dėl šio apeliacinio skundo pagrindo tik tuo atveju, jeigu atmes kitus apeliacinio skundo pagrindus ir patvirtins ginčijamo sprendimo panaikinimą, kaip aš siūlau.

122. Pirmiausia norėčiau nurodyti, kad apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas yra pagrįstas. Tokią išvadą darau remdamasis toliau nurodytais motyvais.

123. Reikėtų neužmiršti, kad panaikinus Sąjungos teisės aktą paprastai jis išnyksta iš Sąjungos teisės sistemos nuo įsigaliojimo datos, t. y. toks panaikinimas taikomas atgaline data (*ex tunc*)³⁰. Vis dėlto remiantis suformuota jurisprudencija, nurodyta skundžiamo sprendimo 109–111 punktuose, pagal SESV 264 straipsnio antrą pastraipą Sąjungos teismai gali sušvelninti panaikinimo atgaline data poveikį, nes joje nustatyta, kad, jeigu jie mano, kad tai reikalinga, jie gali nurodyti, kurie paskelbto negaliojančiu akto padariniai lieka galutiniai. Ši nuostata, be kita ko, yra aiškinama kaip leidžianti teisinio saugumo sumetimais ir dėl priežasčių, kuriomis siekiama išvengti Sąjungos politikos pablogėjimo, pavyzdžiui, visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos srityse, palikti galioti panaikinto Sąjungos teisės akto padarinius tol, kol atitinkama Sąjungos institucija arba įstaiga priims tinkamas priemones³¹.

124. Skundžiamo sprendimo 112 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamo sprendimo nedelsiamas panaikinimas iš tiesų gali sukelti sunkių neigiamų padarinių *DCC Maastricht*, nes ji nebegalės prekiauti nagrinėjamomis medžiagomis. Vis dėlto jis pažymėjo, kad ginčijamas sprendimas panaikinamas dėl su jo materialiniu teisėtumu susijusių priežasčių. Be to, jis manė, kad ginčijamo sprendimo padarinių palikimas galioti yra nesuderinamas su REACH reglamento tikslu užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį. Atsižvelgdamas į tai, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punkte atsisakė palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius.

125. Mano nuomone, skundžiamo sprendimo 112 punkte pateiktoje Bendrojo Teismo išvadoje padaryta teisės klaida.

126. Reikia konstatuoti, kad panaikinus ginčijamą sprendimą vėl imtos taikyti REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies d punkto, siejamo su 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunkčiu, pereinamojo laikotarpio nuostatos, pagal kurias pareiškėjas gali toliau tiekti nagrinėjamą medžiagą rinkai prašomiems naudojimo būdams pasibaigus saulėlydžio (pabaigos) terminui tol, kol bus priimtas sprendimas dėl paraiškos gauti autorizaciją, jeigu tokia paraiška buvo pateikta iki į XIV priedą įtrauktai cheminei medžiagai nustatytos vėliausios paraiškos pateikimo datos (žr. šios išvados 5, 6 ir 12 punktą).

30 Žr., pavyzdžiui, 1988 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Asteris ir kt.* / Komisija (97/86, 99/86, 193/86 ir 215/86, EU:C:1988:199, 30 punktas) ir 2008 m. vasario 12 d. Sprendimą *CELF ir ministre de la Culture et de la Communication* (C-199/06, EU:C:2008:79, 61 punktas).

31 Žr., pavyzdžiui, 1999 m. vasario 25 d. Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-164/97 ir C-165/97, EU:C:1999:99, 22–24 punktai); 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-317/13 ir C-679/13, EU:C:2015:223, 72–74 punktai) ir 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *Ville de Paris, Ville de Bruxelles ir Ayuntamiento de Madrid / Komisija* (T-339/16, T-352/16 ir T-391/16, EU:T:2018:927, 160 punktas). Dėl detalesnės diskusijos žr., pavyzdžiui, Rosenkranz, F., „Temporal Effects of CJEU Judgments“, leidinyje Riesenhuber, K. (leid.), *European Legal Methodology*, Intersentia, 2017, p. 561–590.

127. Šioje byloje *DCC Maastricht*, kuri per nustatytą terminą pateikė paraišką gauti autorizaciją, pasinaudojo šiomis pereinamojo laikotarpio nuostatomis (žr. šios išvados 18, 19 ir 23 punktus). Kadangi panaikinus ginčijamą sprendimą Komisija privalėjo persvarstyti paraišką gauti autorizaciją, man atrodo, kad šios pereinamojo laikotarpio nuostatos vėl taikomos *DCC Maastricht* tol, kol Komisija priims naują sprendimą dėl šios paraiškos. Priešingai, nei tvirtina Danijos Karalystė, iš šių nuostatų teksto neišplaukia, kad jos netaikomos tais atvejais, kai yra panaikintas sprendimas dėl autorizacijos.

128. Taigi, man atrodo, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 112 punkte padarė teisės klaidą, nes neatsižvelgė į REACH reglamento 56 straipsnio 1 dalies d punkto ir 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunkčio pereinamojo laikotarpio nuostatas.

129. Be to, skundžiamo sprendimo 111 punkte nurodytoje jurisprudencijoje Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad, atsižvelgiant į su teisiniu saugumu susijusius motyvus, Sąjungos akto padariniai gali likti galioti, be kita ko, jei ginčijamo akto teisėtumas ginčijamas ne dėl jo tikslo ar turinio, bet dėl jo rengėjo kompetencijos trūkumo ar procedūrinių reikalavimų pažeidimo priešasčių³². Vis dėlto, atidžiai išnagrinėjus Teisingumo Teismo jurisprudenciją, galima padaryti išvadą, kad, nors šis elementas gali būti laikomas kliūtimi, galinčia sutrukdyti Teisingumo Teismui nurodyti palikti galioti Sąjungos teisės akto padarinius tam tikrais atvejais³³, kitoje jurisprudencijoje Teisingumo Teismas paliko galioti Sąjungos teisės akto, panaikinto remiantis materialinio teisėtumo pagrindais, padarinius³⁴. Taigi, atsižvelgiant į iki šiol suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, atrodo, kad šis elementas nėra reikalavimas, kuris turi būti įvykdytas kiekvienu atveju – jis veikia priklausomai nuo konkrečios situacijos.

130. Manau, šios bylos aplinkybėmis negalima atmesti galimybės, kad atmetus Komisijos prašymą palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius gali kilti pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai. Priešingai, nei teigia Suomijos Respublika ir Švedijos Karalystė, ginčijamame sprendime nustatytos sąlygos ir apribojimai, kuriais faktiškai ribojamas nagrinėjamų medžiagų naudojimas ir kurie taikomi kartu su šios išvados 118 punkte nurodytomis Sąjungos teisės nuostatomis, kuriomis darbuotojai saugomi nuo nagrinėjamų medžiagų poveikio. Šios sąlygos ir apribojimai, be kita ko, apima specialią asmeninių apsaugos priemonių ir darbuotojų mokymo programą, nurodytą ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalies b punkte ir 10 konstatuojamojoje dalyje, taip pat šio sprendimo 1 straipsnio 3 dalies c punkte ir 13 konstatuojamojoje dalyje nustatytus metinius kiekio tonomis apribojimus, skirtus užtikrinti, kad nagrinėjamų medžiagų kiekiai neviršytų nurodytų paraiškoje gauti autorizaciją. Be to, būtų panaikinti ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nustatyti ribotos trukmės peržiūros laikotarpiai³⁵. Taigi, atsižvelgiant į visas aplinkybes, siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, ginčijamo sprendimo padarinius vertėtų palikti galioti.

131. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui panaikinti skundžiamo sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktą ir nurodyti palikti galioti ginčijamo sprendimo padarinius, kol Komisija priims naują sprendimą dėl paraiškos gauti autorizaciją.

32 Žr., pavyzdžiui, 2014 m. lapkričio 26 d. Sprendimą *Parlamentas ir Komisija / Taryba* (C-103/12 ir C-165/12, EU:C:2014:2400, 90 punktas) ir 2016 m. liepos 28 d. Sprendimą *Taryba / Komisija* (C-660/13, EU:C:2016:616, 51 punktas).

33 Žr., pavyzdžiui, 2015 m. gruodžio 1 d. Sprendimą *Parlamentas ir Komisija / Taryba* (C-124/13 ir C-125/13, EU:C:2015:790, 89 punktas) ir 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendimą *Vokietija / Parlamentas ir Taryba* (C-113/14, EU:C:2016:635, 84 punktas).

34 Žr., pavyzdžiui, 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimą *Ispanija / Taryba* (C-310/04, EU:C:2006:521, 138–141 punktai, siejami su 135–137 punktais) ir 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimą *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija* (C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 373–376 punktai, siejami su 333–372 punktais).

35 Šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutartį byloje *Komisija / Švedija* (C-389/19 P-R, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:1007, 77–80 punktai).

VII. Bylinėjimosi išlaidos

132. Pagal Procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas arba jeigu jis yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Šio reglamento 138 straipsnio 3 dalyje, taikomoje apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, nustatyta, kad jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Vis dėlto Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad, be savo bylinėjimosi išlaidų, šalis padengia dalį kitos šalies bylinėjimosi išlaidų, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes. Kadangi Komisijos reikalavimai buvo patenkinti tik tiek, kiek tai susiję su subsidiariai pateiktais reikalavimais, atrodo pagrįsta, kad Komisija padengtų keturis penktadalius Švedijos Karalystės bylinėjimosi išlaidų, o Švedijos Karalystė padengtų vieną penktadalį Komisijos bylinėjimosi išlaidų.

133. Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį, kuri apeliaciniame procese taikoma pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, į bylą įstojusios valstybės narės ir Sąjungos institucijos padengia savo išlaidas. Šio reglamento 184 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Teisingumo Teismas gali nuspręsti, kad pirmojoje instancijoje įstojusi į bylą šalis, kuri dalyvavo apeliaciniame procese, padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl Danijos Karalystė, Suomijos Respublika, Parlamentas ir ECHA turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

VIII. Išvada

134. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

- panaikinti 2019 m. kovo 7 d. Sprendimo *Švedija / Komisija* (T-837/16, EU:T:2019:144) rezoliucinės dalies 2 punktą,
- atmesti likusią apeliacinio skundo dalį,
- nurodyti Europos Komisijai padengti keturis penktadalius savo ir keturis penktadalius Švedijos Karalystės patirtų bylinėjimosi išlaidų,
- nurodyti Švedijos Karalystei padengti vieną penktadalį savo ir vieną penktadalį Europos Komisijos patirtų bylinėjimosi išlaidų ir
- nurodyti Danijos Karalystei, Suomijos Respublikai, Europos Parlamentui ir Europos cheminių medžiagų agentūrai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.